

**UCHWAŁA NR LXXVIII/472/24
RADY POWIATU W WIELUNIU**

z dnia 28 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107), art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z 2023 r. poz. 818) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Zarząd Powiatu w Wieluniu do corocznego przedkładania Radzie Powiatu w Wieluniu sprawozdania z realizacji programu, o którym mowa w §1.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Wieluniu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2024 roku.

Przewodniczący Rady Powiatu
w Wieluniu

mgr inż. Krzysztof Owczarek

Załącznik do uchwały Nr LXXVIII/472/24
Rady Powiatu w Wieluniu
z dnia 28 lutego 2024 r.

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2024-2026

WIELUŃ 2024

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Podstawy prawne programu.....	4
II. Charakterystyka i diagnoza powiatu wieluńskiego.....	5
1. Infrastruktura	5
2. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	7
2.1. Rodzinna piecza zastępcza.....	8
2.2. Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze.....	17
2.3. Grupy wsparcia dla rodzin zastępczych.....	18
2.4. Wsparcie psychologiczne dla rodzin zastępczych	18
2.5. Ocena rodzin zastępczych na posiedzeniach, współpraca ze szkołami, gminami.....	18
2.6. Asystenci rodziny.....	21
2.7. Instytucjonalna piecza zastępcza	21
2.8. Analiza SWOT.....	24
III. Adresaci programu.....	25
IV. Cele programu i sposób ich realizacji	26
V. Harmonogram realizacji programu.....	27
VI. Realizatorzy programu	29
VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych	30
VIII. Źródła finansowania	30
IX. Przewidywane efekty realizacji programu	30
X. Monitoring i ewaluacja programu.....	31

Wstęp

„...Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami...”
/preambuła ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej/

Taka przesłanka znajduje się w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.). Rodzina traktowana jest i uważana za najważniejsze i podstawowe środowisko funkcjonowania, rozwoju i wychowania dziecka. To właśnie w rodzinie pokazywane są i realizowane wzorce postępowania, takie jak: rozwój więzi uczuciowej, nauka komunikacji czy nauka podstawowych ról społecznych. Inne środowiska zaczynają być istotne w późniejszym okresie życia i tylko uzupełniają, wzmacniają, a także wzbogacają te normy zachowań, które młody człowiek wyniósł z rodziny.

Osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej wymagają szczególnego zainteresowania różnych form wsparcia i opieki. „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026” jest dokumentem, który ma za zadanie skoordynować liczne działania, jakie mają być realizowane w tej dziedzinie w powiecie.

Celem głównym Programu jest: „Utworzenie sprawnego i kompleksowego systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu wieluńskiego ze szczególnym naciskiem na tworzenie rodzinnych form opieki zastępczej” z wykorzystaniem doświadczeń wynikających z poprzedniego Programu.

Nowy Program stanowi kontynuację Programu realizowanego w latach ubiegłych, tj. 2021-2023, którego głównym celem było: „**Rozwój i doskonalenie systemu opieki nad dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej na terenie powiatu wieluńskiego oraz pomoc usamodzielniającym się wychowankom w adaptacji do samodzielnego życia**”. Na organizatora pieczy zastępczej w powiecie wieluńskim wyznaczono Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu, które nadal pełni powyższą funkcję.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało diagnozą i analizą środowiska lokalnego dotyczącą pomocy udzielanej rodzinom w sprawie zróżnicowanych problemów takich jak:

ubóstwo, przemoc, alkoholizm, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa i innych mających wpływ na funkcjonowanie rodzin w powiecie.

Niniejszy program jest spójny ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wieluńskim na lata 2022-2030” oraz wpisuje się w realizację celu strategicznego powyższego programu, mówiącego o konieczności zwiększenia wsparcia dla rodzin oraz zapewnienia odpowiedniej opieki nad rodziną.

I. Podstawy prawne programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty :

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka;
- 3) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 roku, poz. 107);
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.);
- 5) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 2452);
- 6) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720 ze zm.);
- 7) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
- 8) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 ze zm.).

ZADANIA SAMORZĄDÓW W ZAKRESIE ORGANIZACJI PIECZY ZASTĘPCZEJ

GMINA	→ profilaktyka → praca z rodziną biologiczną
POWIAT	→ rodzinna piecza zastępcza → instytucjonalna piecza zastępcza → usamodzielnienia
SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA	→ ośrodek adopcyjny, → regionalna placówka opiekuńczo - terapeutyczna → interwencyjny ośrodek preadopcyjny

II. Charakterystyka i diagnoza powiatu wieluńskiego.

Powiat wieluński położony jest w południowo zachodniej części województwa łódzkiego, przy granicy z województwem śląskim oraz województwem opolskim. Strukturę terytorialną powiatu tworzy dziesięć gmin: Biała, Czarnożyły, Konopnica, Mokrsko, Ostrówek, Pątnów, Skomlin, Wierzchlas, miasto i gmina Wieluń oraz Osjaków. Obszar 926 km² zamieszkiwany jest przez 73.302 mieszkańców (GUS na dzień 31 grudnia 2023 r.). Średnio 1 km² zamieszkuje 79 osób.

I. Infrastruktura powiatu wieluńskiego w zakresie pomocy społecznej, wsparcia rodzinnego oraz wspierania osób niepełnosprawnych

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu;
- 2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieluniu;
- 3) Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego Dom Dziecka im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Komornikach (gmina Mokrsko);
- 4) Samodzielny Referent Świadczeń Rodziny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieluniu;
- 5) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieluniu;
- 6) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej;
- 7) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnożyłach;
- 8) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopnicy;
- 9) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokrsku;
- 10) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osjakowie;
- 11) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku;
- 12) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pątnowie;
- 13) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skomlinie;
- 14) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie;
- 15) Środowiskowy Dom Samopomocy w Mokrsku;
- 16) Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrówku;
- 17) Środowiskowy Dom Samopomocy w Strobinie;
- 18) Środowiskowy Dom Samopomocy w Wieluniu;
- 19) Dom Pomocy Społecznej w Skrzynnie;
- 20) Dom Seniora w Wieluniu;
- 21) Dom Seniora w Załęczu Małym;
- 22) Powiatowy Urząd Pracy w Wieluniu;
- 23) Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wieluniu;
- 24) Warsztat Terapii Zajęciowej w Olewinie;
- 25) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Gromadzcicach;
- 26) Zespół Szkół Specjalnych w Wieluniu;
- 27) I Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki w Wieluniu;
- 28) II Liceum Ogólnokształcące im. J. Korczaka w Wieluniu;
- 29) Zespół Szkół Nr 1 w Wieluniu;
- 30) Zespół Szkół Nr 2 im. J. Długosza w Wieluniu;
- 31) Zespół Szkół Nr 3 im. M. Kopernika w Wieluniu;
- 32) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Wieluń: 4 publiczne przedszkole, przedszkole ZSS, 1 niepubliczne przedszkole oraz 2 niepubliczne

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

- punkty przedszkolne; szkoły podstawowe – 4 na terenie miasta ponadto szkoła podstawowa w Rudzie, Bieniądzicach, Masłowicach, Sieńcu, Gaszynie, Kurowie i Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Szkół Przyjaciół Katolickich w Kadłubie;
- 33) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Biała: 4 Publiczne Przedszkola w miejscowościach: Biała z Filią w Łyskorni, Publiczne Przedszkole w Naramicach, Publiczne Przedszkole w Młynisku oraz 3 Szkoły Podstawowe w Białej, Naramicach i Młynisku;
- 34) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Czarnożyły: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Czarnożyłach wraz z oddziałami przedszkolnymi, Publiczna Szkoła Podstawowa w Wydrzynie wraz z oddziałami przedszkolnymi., Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bł. ks. Ludwika Gietyngiera w Łągiewnikach wraz z oddziałami przedszkolnymi;
- 35) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Ostrówek; Przedszkole w Ostrówku oraz 4 Szkoły Podstawowe: w Ostrówku, Okalewie, Janowie i Skrzynnie;
- 36) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Osjaków: prowadzone przez Gminę: Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Osjakowie oraz Oddział w Raduckim Folwarku, Żłobek w Osjakowie, ponadto placówki oświatowe prowadzone przez Stowarzyszenie Szkół Katolickich w Czernicach i Drobnicach;
- 37) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Skomlin: Publiczne Przedszkole w Skomlinie oraz Szkoła Podstawowa w Skomlinie.
- 38) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Konopnica: 3 szkoły podstawowe w Konopnicy, Rychłolicach i Szynkielowie.
- 39) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Pątnów: 3 Zespoły Szkół Samorządowych (publiczne szkoły podstawowe i publiczne przedszkola) tj.: w Pątnowie, Dzietrznikach i Załączu Małym oraz Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Bieńcu.
- 40) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gmina Wierzchlas: 3 publiczne przedszkola w Kraszkowicach, Mierzycach i Wierzchlesie, 5 Szkół Podstawowych w Wierzchlesie, Kraszkowicach, Łaszewie, Mierzycach, Toporowie oraz Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich z Oddziałami Integracyjnymi w Strugach;
- 41) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Mokrsko: 4 zespoły szkół i przedszkoli w: Mokrsku, Krzyworzecze, Ożarowie i Komornikach;
- 42) Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia z terenu powiatu wieluńskiego;
- 43) Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny;
- 44) Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA).

2. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. W przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd.

Mając na uwadze przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych względów nie jest to zasadne. W miarę możliwości sąd umieszcza dziecko w pieczy zastępczej na terenie miejsca zamieszkania dziecka. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Zarządzeniem Starosty Wieluńskiego Nr 62/2011 z dnia 07 września 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu wyznaczone zostało na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W przypadku, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest PCPR, tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2023 r. w zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych było 2 koordynatorów pieczy zastępczej, 2 pedagogów, oraz 2 psychologów na umowę zlecenie.

Tabela nr 1 Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej

Przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej	Rodzinna piecza zastępcza			Instytucjonalna piecza zastępcza		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wyjazd rodzica/ów za granicę	1	0	0	0	0	0
Osierocenie/pólsieroctwo	12	11	12	0	0	0
Uzależnienia	58	44	50	9	14	8
Niezaradność wychowawczo-opiekuńcza	12	29	29	9	0	5
Pobyt rodzica/rodziców w zakładzie karnym	0	0	0	0	0	0
Ciężka choroba rodzica/rodziców	0	0	0	0	0	0
Niepelnosprawność rodziców	6	4	6	1	0	1
Inne	3	0	4	0	0	0
Razem:	98	88	101	19	14	14

Zródło: Dane PCPR w Wieluniu oraz dane DD w Komornikach - sprawozdanie z działalności opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka w Komornikach

Jak wynika z powyższej tabeli najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych oraz w placówce opiekuńczo-wychowawczej na przestrzeni lat 2021-2023 były uzależnienia rodziców biologicznych. W niższym stopniu była to niezaradność opiekuńczo-wychowawcza. Pojedyncze przypadki na przestrzeni ww. lat wskazywały na takie przyczyny jak: osierocenie, wyjazd rodzica lub rodziców biologicznych za granicę, pobyt rodzica biologicznego w zakładzie karnym oraz ciężka choroba rodzica biologicznego.

2.1. Rodzina pieczy zastępcza

W związku z wciąż utrzymującą się bezradnością opiekuńczo-wychowawczą rodziców, priorytetem dla każdego powiatu powinno być właściwe kreowanie polityki rodzinnej, w tym rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzina zastępcza jest najbardziej zbliżoną formą do rodziny biologicznej, przy właściwym jej funkcjonowaniu warunki wychowawcze są najbardziej zbliżone do warunków panujących w rodzinie „naturalnej”.

Stosując ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy mieć na względzie *podmiotowość dziecka* i rodziny oraz *prawo dziecka* do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;
- 2) powrotu do rodziny;
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego;
- 5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
- 7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
- 8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
- 9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
- 10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
- 11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej

- 1) *rodziny zastępcze spokrewnione*, które tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem,
- 2) *rodziny zastępcze niezawodowe*, które tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem,
- 3) *rodziny zastępcze zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne*, które tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem,
- 4) *rodzinne domy dziecka*.

Rodziny zastępcze mogą być wspierane przez *rodziny pomocowe*.

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

Zadania rodziny zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2024 roku, poz. 177 ze zm.):

Pieczka zastępcza zapewnia:

- 1) odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb;
- 2) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 3) przygotowanie dziecka do :
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 4) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych;
- 5) rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:
 - a) traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
 - b) zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
 - c) zapewniają kształcenie, wyrównanie braków rozwojowych i szkolnych;
 - d) zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań;
 - e) zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
 - f) zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
 - g) umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 6) rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka współpracują z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze w powiecie wieluńskim w latach 2021-2023 r.

Poniżej dokonano analizy dotyczącej funkcjonowania w powiecie wieluńskim rodzin zastępczych.

Tabela 2 Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w nich umieszczonych

Lata	Rodziny zastępcze spokrewnione		Rodziny zastępcze niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe		Ogólna liczba:	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Rodzin zastępczych	Dzieci
2021	50	74	25	28	1	3	76	105
2022	53	74	22	27	2	8	77	109
2023	53	72	18	22	2	7	73	101

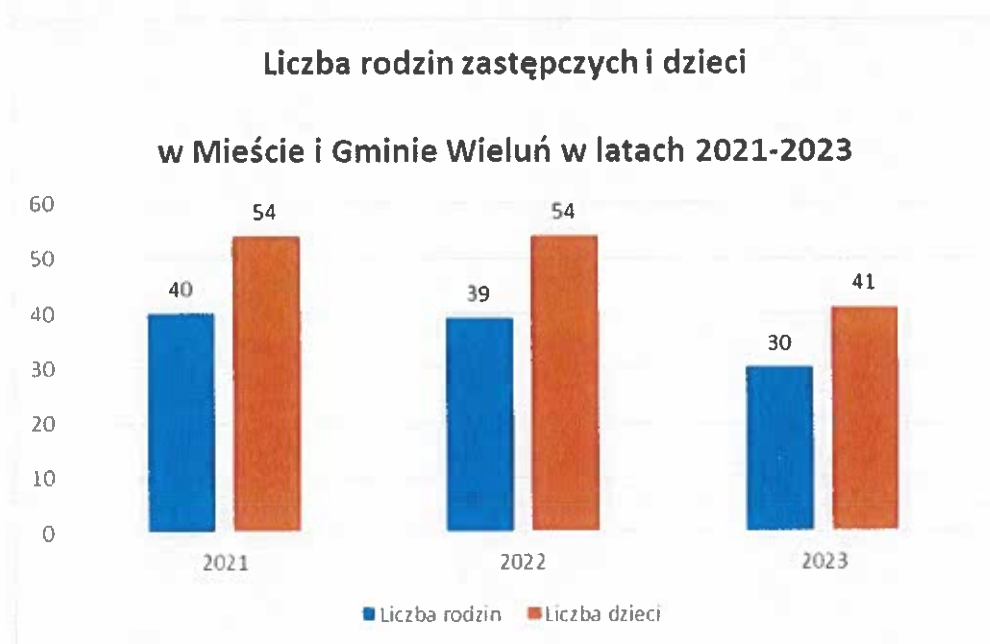
Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

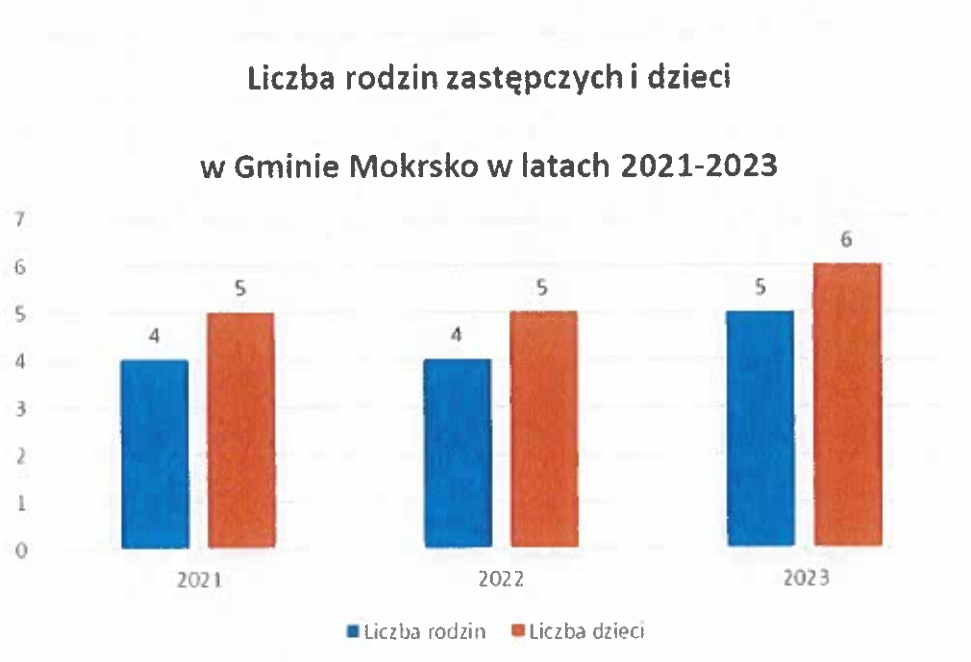
Jak wynika z powyższej tabeli liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci w ostatnich trzech latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Zdecydowana większość to rodziny spokrewnione.

W 2023 r. na terenie powiatu wieluńskiego funkcjonują 2 rodziny zastępcza zawodowe, gdzie jest umieszczonych siedmioro dzieci.

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w Mieście i Gminie Wieluń w latach 2021-2023

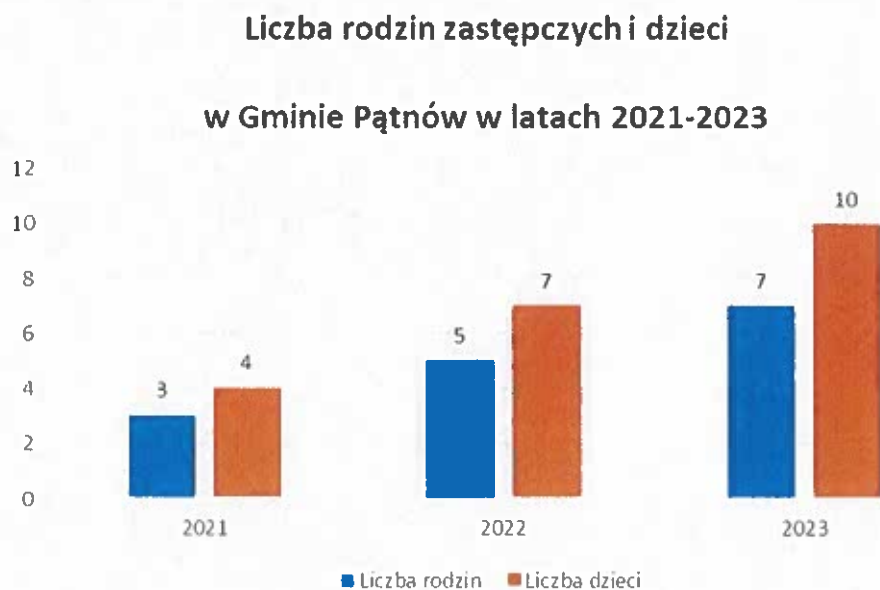

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w Gminie Mokrsko w latach 2021-2023

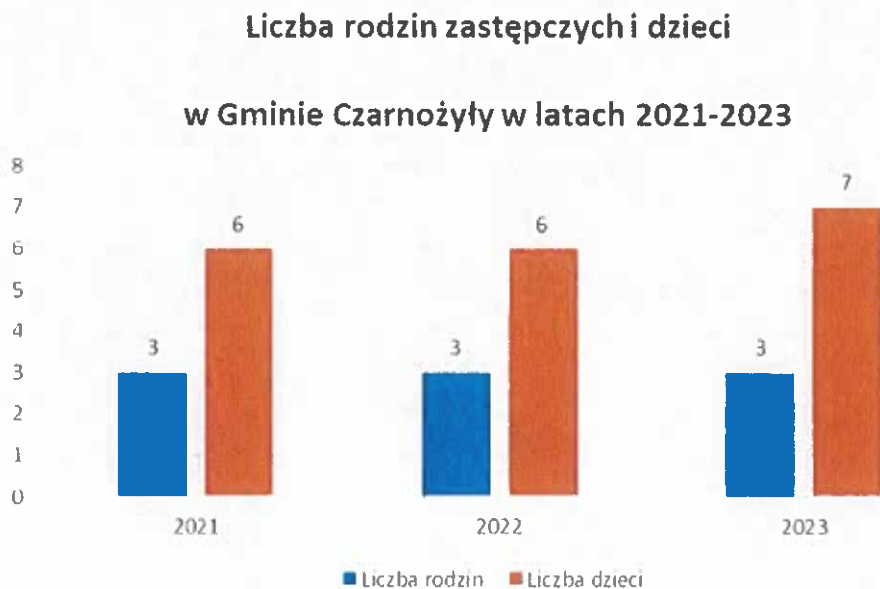

2

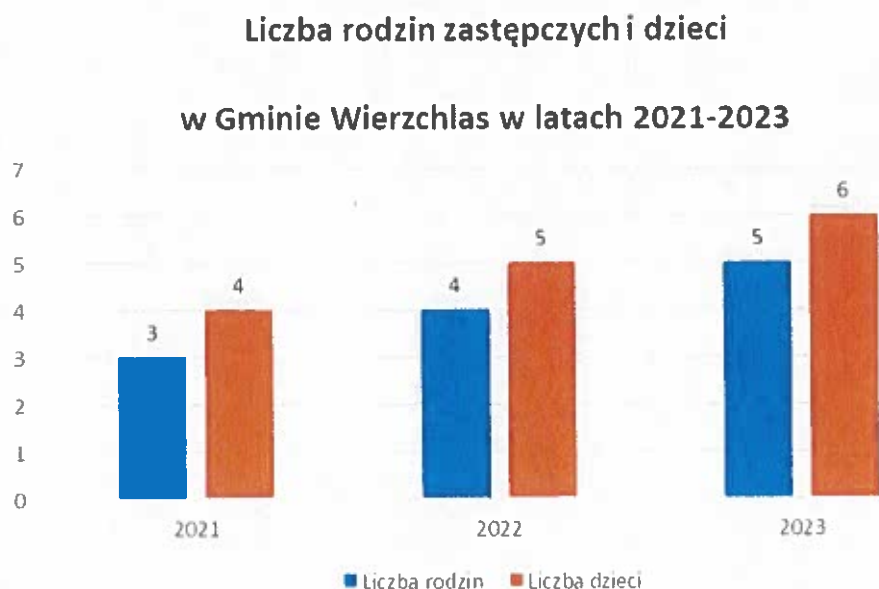
Liczba rodzin zastępczych i dzieci w Gminie Pątnów w latach 2021-2023

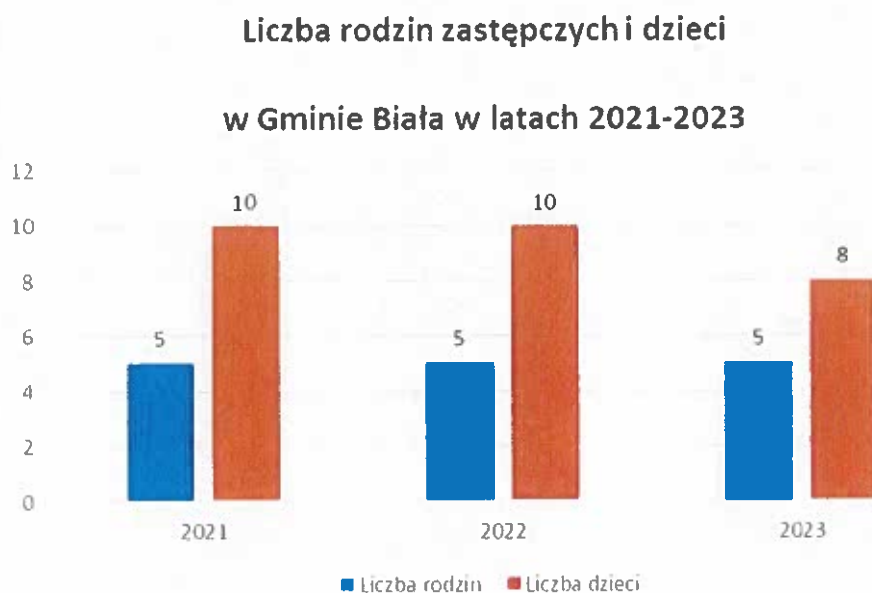
Liczba rodzin zastępczych i dzieci w Gminie Czarnożyły w latach 2021-2023

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w Gminie Wierzchlas w latach 2021-2023

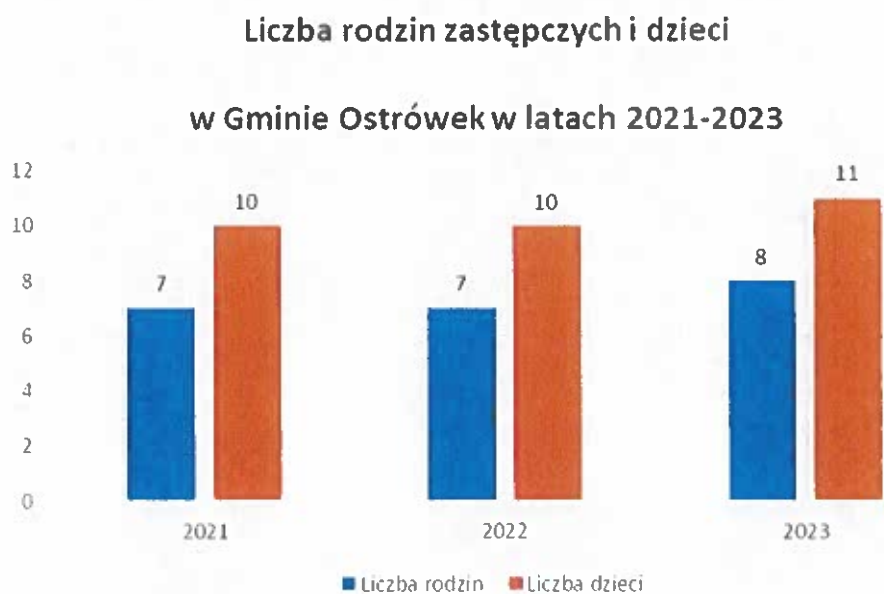
Liczba rodzin zastępczych i dzieci w Gminie Biała w latach 2021-2023

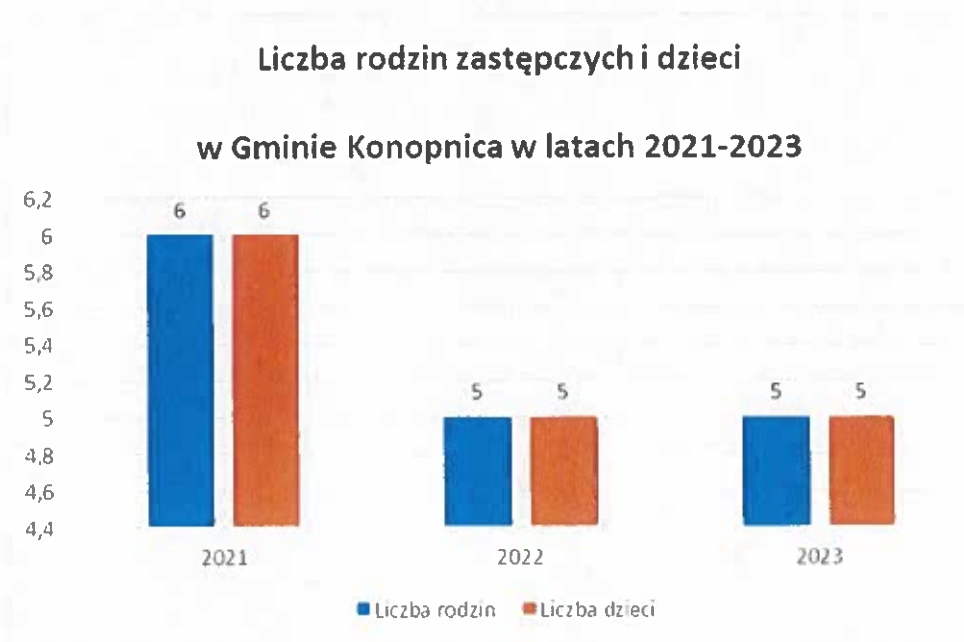
Liczba rodzin zastępczych i dzieci w gminie Skomlin w latach 2021-2023

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w gminie Ostrówek w latach 2021-2023

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w gminie Konopnica w latach 2021-2023

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w Gminie Osjaków w latach 2021-2023

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

Tabela 3 Liczba utworzonych w latach 2021-2023 rodzin zastępczych w powiecie wielunińskim oraz liczba dzieci w nich umieszczonych

Lata	Rodziny zastępcze spokrewnione		Rodziny zastępcze niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe		Ogólna liczba	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Rodzin zastępczych	Dzieci
2021	5	9	1	1	0	0	6	10
2022	9	12	2	4	1	4	12	20
2023	7	10	2	2	0	0	9	12

Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

*Tabela nr 3 dotyczy dzieci umieszczonych wyłącznie w nowo utworzonych rodzinach zastępczych

W 2021 roku wśród nowo utworzonych rodzin zastępczych przeważają rodziny spokrewnione (5 rodzin, umieszczonych w nich 9 dzieci). W 2022 r. liczba rodzin zastępczych spokrewnionych wzrosła do 9, a liczba dzieci w nich umieszczonych wyniosła 14, dodatkowo jedna z rodzin już funkcjonujących zastępczych niezawodowych przekształciła się w rodzinę zastępczą zawodową. W roku 2023 także większość nowopowstałych rodzin zastępczych to rodziny spokrewnione, natomiast nowych rodzin zastępczych niezawodowych jest bardzo mało, bo na przestrzeni 3 lat powstało ich tylko 5.

Tabela 4 Przyczyny opuszczania rodziny zastępczej przez dziecko

Przyczyny opuszczania rodziny zastępczej	Lata		
	2021	2022	2023
Powrót do rodziców biologicznych	0	5	5
Umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	1	1	0
Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej	1	0	0
Przysposobienie	0	0	0
Umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym	0	0	0
Założenie własnego gospodarstwa domowego	14	13	5
Inne	0	0	0
Razem:	16	19	10

Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Jak wynika z powyższej tabeli przyczyną dla której dzieci najczęściej opuszczały rodzinę zastępczą to uzyskanie pełnoletności i założenie indywidualnego gospodarstwa domowego. Drugim głównym powodem opuszczenia rodziny zastępczej był powrót dzieci do rodziny biologicznej, zarówno w 2022r. i 2023r. po pięćoro dzieci wróciło do rodziców biologicznych.

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

Tabela 5 Pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu

Pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu	Lata		
	2021	2022	2023
Liczba rodzin	10	12	12
Liczba dzieci	13	17	16

Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Jak wynika z powyższej tabeli, w 2023 roku 16 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych na terenie powiatów tj.: Pajęczno: - 2 dzieci; Wieruszów – 4 dzieci; Chorzów - 2 dzieci; Cieszyn – 1 dziecko; Prudnik – 2 dzieci, Bytom – 1 dziecko, Opoczno- 3 dzieci, Zgierz – 1 dziecko.

Tabela 6 Pobyt dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wieluńskiego

Pobyt dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wieluńskiego.	Lata		
	2021	2022	2023
Liczba rodzin	18	16	11
Liczba dzieci	25	21	22

Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

W powiecie wieluńskim w rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku przebywało 22 dzieci pochodzących spoza powiatu, a przebywających w 11 rodzinach zastępczych tj.: Łódź - 2 dzieci; Sieradz-4 dzieci; Kędzierzyn Koźle -3 dzieci; Katowice-1 dziecko; Częstochowa -1 dziecko; Wieruszów -1 dziecko; Mińsk Mazowiecki -1dziecko; Wrocław -2 dzieci, Kępno -2 dzieci; Pajęczno -3 dzieci; Chorzów – 2 dzieci.

Tabela 7 Świadczenia przyznane rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie powiatu wieluńskiego w latach 2021-2023

Kwota świadczeń	Rodziny zastępcze								
	Spokrewnione			Niezawodowe			Zawodowe		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
	611.037,00	602.025,00	622.274,00	352.694,00	326.311,00	328.646,00	33.346,00	75.875,00	113.957,00

Źródło: Sprawozdanie z działalności PCPR w Wieluniu i sprawozdanie rzeczowo-finansowe za okres od 01.01.2023 r. do 30.06.2023 r. oraz od 01.07.2023 r. do 31.12.2023 r.

W powyższej tabeli uwzględniono świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka, świadczenia jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka oraz dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania.

Na terenie powiatu wieluńskiego funkcjonują 2 rodziny zastępcze zawodowe. W dniu 11 grudnia 2020 roku podpisana została umowa z rodziną zastępczą niezawodową na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Dodać należy, że rodzina zastępcza zawodowa oprócz świadczenia na pokrycie kosztów otrzymania dziecka w rodzinie,

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

otrzymuje również comiesięczne wynagrodzenie. W dniu 20.04.2022r. została zawarta druga umowa z rodziną zastępczą niezawodową o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Tabela 8 Pomoc finansowa dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej

Rodzaj świadczenia	Pomoc dla osób usamodzielnianych					
	Rodzinna piecza zastępcza			Instytucjonalna piecza zastępcza		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Pomoc na kontynuowanie nauki	76.835,00	81.268,00	112.369,00	53.808,00	37.352,00	31.875,00
Na usamodzielnienie	42.251,00	21.203,00	12.890,00	29.832,00	11.379,00	13.568,00
Pomoc na zagospodarowanie	0	6.867,00	11.976,00	1.695,00	3.390,00	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności PCPR w Wieluniu sprawozdanie rzeczowo-finansowe za okres od 0.01.2023 r. do 30.06.2023 r. oraz od 01.07.2023 r. do 31.12.2023 r.

Tabela 9 Wysokość wydatków na opiekę i wychowanie dziecka pokrytych przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej

	Rodzinna piecza zastępcza			Instytucjonalna piecza zastępcza		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wysokość wydatków	268.901,00	278.560,00	380.960,00	270.974,00	321.082,00	405.915,00

Źródło: Sprawozdanie z działalności PCPR w Wieluniu oraz sprawozdanie rzeczowo-finansowe za okres od 01.01.2023 r. do 30.06.2023 r. oraz od 01.07.2023 r. do 31.12.2023 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki: 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Od 01 lutego 2023 r. gminy ponoszą częściowe koszty za objęcie rodziny zastępczej opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W tabeli powyżej przedstawiono łączną wysokość wydatków na opiekę i wychowanie dziecka pokrytych przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

2.2 Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze

Tabela 10 Liczba osób przeszkolonych do pełnienie funkcji rodziny zastępczej

Liczba osób przeszkolonych	2021	2022	2023
		2	5

Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Na stronie internetowej PCPR w Wieluniu umieszczona jest informacja o sposobie kwalifikowania kandydatów na rodzinę zastępczą oraz zamieszczone są pliki do pobrania dla kandydatów na rodzinę zastępczą. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

oceny sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów na rodzinę zastępczą w miejscu ich zamieszkania oraz kieruje kandydatów na diagnozę psychologiczno- pedagogiczną, a po pozytywnej weryfikacji, kieruje na szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze. Po ukończeniu szkolenia, na wniosek kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej organizator pieczy zastępczej wydaje zaświadczenie kwalifikacyjne.

Jak wynika z powyższych danych umieszczonych w tabeli, w roku 2021 zostało przeszkolonych 2 kandydatów na rodzinę zastępczą zawodową, którzy po ukończeniu szkolenia otrzymali zaświadczenia kwalifikacyjne. W 2022 roku przeszkolonych zostało 5 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową dla których wydano 5 zaświadczeń kwalifikacyjnych. W roku 2023 nie było kandydatów na rodzinę zastępczą.

2.3 Grupy wsparcia dla rodzin zastępczych

Tabela 11 Liczba rodzin zastępczych biorących udział w grupach wsparcia w latach 2021-2023

Grupa wsparcia	2021	2022	2023
	0	30 spotkań dla 18 osób	15 spotkań dla 18 osób

Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej należy m.in. organizowanie grup wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą.

W 2021 roku grupy wsparcia nie odbyły się z uwagi na pandemię koronawirusa COVID-19, lecz pracownicy pieczy zastępczej udzielali telefonicznego wsparcia rodzicom zastępczym i pozostawali z nimi w stałym kontakcie. W roku 2022 odbyło się 30 spotkań w ramach grup wsparcia, z których skorzystało 18 rodziców zastępczych. W roku 2023 odbyło się 15 spotkań grupy wsparcia, z których również skorzystało 18 rodziców zastępczych.

2.4 Wsparcie psychologiczne dla rodzin zastępczych

Tabela 12 Liczba rodzin zastępczych, które skorzystały z wsparcia psychologicznego w PCPR w Wieluniu w latach 2021-2023

Liczba rodzin	2021	2022	2023
	15	31	33

Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu zatrudnia psychologa na umowę zlecenie, który sporządza opinie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej o posiadaniu przez nich predyspozycji i motywacji do sprawowania przez nich tej funkcji. Ponadto psycholog udziela wsparcia psychologicznego wszystkim potrzebującym rodzinom zastępczym, konsultuje dzieci z tych rodzin oraz niejednokrotnie wspiera ich bliskich.

Jak wynika z powyższej tabeli ze wsparcia psychologa w PCPR skorzystało w latach 2021-2023 łącznie 79 osób.

2.5 Ocena rodzin na posiedzeniach, współpraca ze szkołami, gminami

Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej współpracował ze wszystkimi pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu, a w szczególności z pracownikami socjalnymi z zespołu do spraw świadczeń i pomocy instytucjonalnej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował z sądem, gdzie co najmniej raz na 6 miesięcy przekazywał do sądu informacje o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, sytuacji rodziny dziecka oraz informację o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Organizator występował również z wnioskiem do sądu w sprawie o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka, celem uregulowania jego sytuacji prawnej.

Tabela 13 Liczba opinii przekazanych do sądu dotyczących sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2021 – 2023.

	2021	2022	2023
Liczba przekazanych opinii	93	132	91

Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Powyższe dane w tabeli wskazują na liczbę opinii przekazanych do sądu dotyczących sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2021-2023.

Przedstawiciele organizatora rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w posiedzeniach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Komornikach. Na posiedzeniach tych analizowana była sytuacja dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje również z Ośrodkami Pomocy Społecznej (z powiatu wieluńskiego oraz z ośrodkami z terenu całego kraju według potrzeb) w zakresie oceny sytuacji dziecka. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności współpracują z asystentami rodziny, obejmującymi opieką rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy, celem tworzenia planów pomocy dziecku. Asystenci zapraszani są na posiedzenia ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w celu omówienia efektów realizacji działań zawartych w planie pracy z rodziną biologiczną i możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Organizator współpracuje także z placówkami służby zdrowia, m.in. SPZOZ Wieluń, w celu skompletowania dokumentacji medycznej, w związku z umieszczaniem dzieci z terenu powiatu wieluńskiego w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Dodatkowo pracownicy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili znaczną ilość spotkań oraz rozmów telefonicznych z pedagogami, wychowawcami szkolnymi, a także kuratorami sądowymi, w celu monitorowania i wspierania wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej m.in. w procesie edukacji.

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

Celem szczegółowym projektu było wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej w sytuacji zagrożenia epidemią choroby COVID-19 poprzez:

- zakup wyposażenia na cele realizowania zadań w trybie zdalnego nauczania (w tym zakup laptopów, komputerów stacjonarnych, oprogramowania oraz sprzętu audiowizualnego);
- zakup środków ochrony indywidualnej i wyposażenia do bezpośredniej walki z epidemią (w tym zakup środków ochrony indywidualnej maseczek, rękawiczek, zakup środków dezynfekcyjnych);
- zakup wyposażenia do organizacji miejsc kwarantanny/izolacji dla dzieci z pieczy zastępczej.

2.6 Asystenci rodziny

Na terenie powiatu wieluńskiego wszystkie ośrodki pomocy społecznej mają zatrudnionych asystentów rodziny w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 15 *Zatrudnienie asystentów w poszczególnych gminach oraz liczba rodzin objętych wsparciem asystenta.*

Gmina	Liczba zatrudnionych asystentów			Liczba rodzin objętych opieką asystenta		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Biała	1	1	1	7	8	7
Czarnożyły	1	1	1	8	10	7
Mokrsko	1	1	1	15	15	15
Ostrówek	1	1	1	4	4	4
Osjaków	1	1	1	10	10	11
Konopnica	1	1	0	7	6	0
Skomlin	1	1	1	13	14	12
Wieluń	2	2	2	14	22	23
Pątnów	2	1	1	14	17	21
Wierzchlas	1	1	1	6	5	8

Źródło: Dane z OPS z terenu powiatu wieluńskiego

Jak wynika z analizy tabeli w latach 2021-2023 zarówno liczba asystentów jak i liczba rodzin objętych wsparciem asystenta utrzymywała się w większości gmin na tym samym poziomie.

2.7 Instytucjonalna piecza zastępcza

Z dniem 1 stycznia 2021 r. wprowadzono w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozwiązania zmierzające do przekształcenia 30-osobowych placówek w małe 14-osobowe, które mają zapewnić dzieciom warunki zbliżone do domowych.

Dodatkowo, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego oraz regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych od 1 stycznia 2020 r. mogą przebywać jedynie dzieci powyżej

10 roku życia. Umieszczenie dzieci poniżej tego wieku możliwe jest tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan ich zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa. Dlatego tak ważny jest rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, która może być sprawowana wobec młodszych dzieci w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców.

Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- 1) placówka opiekuńczo-wychowawcza (organem prowadzącym placówkę jest powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania);
- 2) regionalna placówka opiekuńczo-wychowawcza (organem prowadzącym placówkę jest samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania);
- 3) interwencyjny ośrodek preadopcyjny (organem prowadzącym ośrodek jest samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania).

Do zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej należy:

- 1) zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- 2) realizacja przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- 3) umożliwienie kontaktów dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dopasowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) objęcie dziecka działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnienie dziecku korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Na terenie powiatu wieluńskiego funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego Dom Dziecka im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Komornikach. W placówce od 01.01.2021 r. może przebywać 14 wychowanków. Na dzień 31.12.2023 r. w placówce przebywało 14 wychowanków.

Na dzień 31.12.2023 r. w placówce opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Komornikach zatrudnionych było 14 osób, w tym 9 osób zajmowało się opieką i wychowaniem.

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

Tabela 16 Liczba dzieci przebywających w placówce opiekuńczo wychowawczej Domu Dziecka im Św. Urszuli Ledóchowskiej w Komornikach.

Lata	Ogółem (wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku)	Nowo przyjętych
2021	14	1
2022	14	1
2023	14	4

Źródło: Dane DD w Komornikach - sprawozdanie z działalności opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka w Komornikach

Tabela 17 Przyczyny opuszczenia placówki opiekuńczo wychowawczej

Przyczyny opuszczania dziecka	Lata		
	2021	2022	2023
Powrót do rodziców biologicznych	-	-	-
Umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	-	1	-
Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej	-	-	-
Usamodzielnienie	8	-	3
Razem:	8	1	3

Źródło: Dane DD w Komornikach - sprawozdanie z działalności opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka w Komornikach

Tabela 18 Pobyt dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Komornikach według właściwości powiatu

Powiat pochodzenia dziecka	Lata		
	2021	2022	2023
Kępno	2	1	1
Wieruszów	1	1	1
Myszków	1	0	0
Kołoźbrzeg	3	0	0
Pajęczno	1	0	0
Zgorzelec	2	2	2
Razem:	10	4	4

Źródło: Dane DD w Komornikach - sprawozdanie z działalności opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka w Komornikach

Tabela 19 Pobyt dzieci pochodzących z powiatu wieluńskiego, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów

Powiat	Lata		
	2021	2022	2023
Buski	1	1	0
Wrocław	0	1	0
Wieruszów	1	2	1
Pajęczno	1	1	1
Łódź	1	0	2
Węgrowski	1	1	1
Razem:	5	6	5

Źródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Tabela 20 Wydatki, jakie poniósł powiat wieluński za pobyt dzieci w pieczy zastępczej na terenie innego powiatu w latach 2021-2023

Rok:	Pobyt dzieci na terenie innego powiatu w:	
	Rodzinach zastępczych	Placówkach opiekuńczo-wychowawczych
2021	151.645,40 zł	168.857,20 zł
2022	150.815,39 zł	172.745,57 zł
2023	293.987,72 zł	267.816,43 zł
Razem:	596.448,51zł	609.419,20 zł

Zródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

Tabela 21 Wpływy z tytułu pobytu dzieci pochodzących z innych powiatów w pieczy zastępczej na terenie powiatu wieluńskiego w latach 2021-2023.

Rok:	Pobyt dzieci z innego powiatu w:	
	Rodzinach zastępczych	Placówce opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego w Komornikach
2021r.	271.145,94 zł	496.292,47 zł
2022r	247.912,31 zł	370.729,28 zł
2023r	291.610,70 zł	415.134,30 zł
Razem:	810.668,95 zł	1.282.156,05 zł

Zródło: Dane PCPR w Wieluniu-opracowano dla potrzeb niniejszego dokumentu

2.4. Analiza SWOT

W niniejszym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej zastosowano analizę SWOT jako narzędzie do usystematyzowania mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń dla sfery społecznej Powiatu Wieluńskiego dotyczącej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Poniższa analiza oparta została na wnioskach płynących z przeprowadzonej diagnozy rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela 22 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej;	1. brak rodzinnego domu dziecka;
2. wykształcona i doświadczona kadra świadoma stałego dokształcania się;	2. brak rodzin pomocowych;
3. dostępność do bezpłatnego poradnictwa: psychologicznego i grupy wsparcia;	3. brak placówek wsparcia dziennego w gminach;
4. zwiększająca się świadomość rodzin zastępczych w sprawie właściwych relacji z rodzinami biologicznymi dzieci;	4. brak mieszkań socjalnych oraz treningowych dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą;
5. utworzenie rodziny zastępczej zawodowej;	5. brak mieszkania chronionego;
	6. brak rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

<p>6. współpraca z instytucjami realizującymi zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;</p> <p>7. realizacja projektów na rzecz rodzin zastępczych i pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej</p>	<p>rodzinnego;</p> <p>7. brak odpowiednich warunków lokalowych do prowadzenia grupy wsparcia (brak pomieszczeń sanitarnych).</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. zmniejszenie liczby dzieci w pieczy zastępczej;</p> <p>2. zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej;</p> <p>3. zmniejszenie liczby wychowanków w placówce opiekuńczo- wychowawczej na terenie powiatu wieluńskiego;</p> <p>4. utworzenie rodzinnego domu dziecka na terenie powiatu wieluńskiego;</p> <p>5. rozwój rodzicielstwa zastępczego;</p> <p>6. pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na rzecz pieczy zastępczej;</p> <p>7. zwiększenie liczby asystentów rodziny w gminach;</p> <p>8. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych w celu zapobiegania wypaleniu zawodowemu.</p>	<p>1. brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, pogotowia rodzinnego, rodzin pomocowych oraz rodzinnych domów dziecka;</p> <p>2. wypalenie zawodowe opiekunów zastępczych;</p> <p>3. niewystarczające wsparcie wychowanków w procesie usamodzielnienia z powodu braku mieszkań socjalnych, treningowych i chronionych;</p> <p>4. brak wolnych miejsc w pieczy zastępczej;</p> <p>5. trudności w realizacji postanowień Sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.</p>

III. Adresaci programu

- 1) Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinny dom dziecka (w przypadku utworzenia tego typu placówki);
- 2) Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej);
- 3) Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej);
- 4) Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej i zespół ds. świadczeń;
- 5) Kierownik i pracownicy placówki opiekuńczo wychowawczej;
- 6) Asystenci rodziny;
- 7) Kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych;
- 8) Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej.

IV. Cele programu i sposób ich realizacji

Celem głównym „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 -2026” jest „Rozwój i doskonalenie systemu opieki nad dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wieluńskiego oraz pomoc usamodzielniającym się wychowankom w adaptacji do samodzielnego życia”.

Cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom wymagającym umieszczenia w pieczy zastępczej.
- 2) Zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz pomoc usamodzielniającym się wychowankom do samodzielnego życia.
- 3) Deinstytucjonalizacja placówki opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu wieluńskiego.

Cel 1.

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom wymagającym umieszczenia w pieczy zastępczej.

Zadania:

1. Przeprowadzanie akcji promujących rodzicielstwo zastępcze.
2. Tworzenie nowych rodzin zastępczych, w tym rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych, pomocowych i rodzinnego domu dziecka.

Cel 2

Zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wspieranie istniejących rodzin zastępczych.

Zadania:

1. Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej 1 koordynator na 15 rodzin.
2. Zabezpieczenie wsparcia specjalistów zatrudnionych w PCPR: prawnik, psycholog, pedagog, według występujących potrzeb.
3. Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym i ich podopiecznym w szczególności w ramach grupy wsparcia i rodzin pomocowych.
4. Zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
5. Zabezpieczenie możliwości uzyskiwania regularnych, bezpłatnych konsultacji psychologicznych i przeprowadzania diagnozy psychologicznej pod kątem sprawowania pieczy zastępczej.
6. Podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej.
7. Współpraca ze środowiskiem lokalnym w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi oraz instytucjami oświatowymi.
8. Zapewnienie wsparcia usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej.
9. Wsparcie finansowe rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Cel. 3

Deinstytucjonalizacja placówki opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu wieluńskiego.

Zadania:

1. Utrzymanie liczby wychowanków w placówce opiekuńczo-wychowawczej Domu Dziecka im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Komornikach zgodnie z ustawą do 14 dzieci.
2. Wsparcie usamodzielniających się wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

V. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W RAMACH REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WIELUŃSKIM W LATACH 2024-2026

Ad 1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom wymagającym umieszczenia w pieczy zastępczej.

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Instytucje i organizacje współpracujące	Koszt realizacji w zł	Termin realizacji
1)	Przeprowadzanie akcji promujących rodzicielstwo zastępcze	Organizowanie akcji promujących rodzicielstwo zastępcze	- liczba ulotek, - liczba artykułów, - liczba plakatów - informacja na stronie internetowej	PCPR	Lokalne, media	15.000 zł	maj 2024 maj 2025 maj 2026
		Nawiązanie współpracy z lokalnymi mediami oraz instytucjami działającymi na rzecz promocji rodziny i rodzicielstwa zastępczego	-liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych i informacyjnych	PCPR	Media, GOPS-y Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta i Urzędy Gmin	1500,00	II kw. 2024 II kw. 2025 II kw. 2026
		Udział w „Obchodach dnia rodzicielstwa zastępczego”	-liczba rodzin uczestniczących	-	Organizacje pozarządowe RCPS	-	Raz w roku
2)	Tworzenie nowych rodzin zastępczych w tym zawodowych rodzin zastępczych oraz rozwój instytucjonalnej –	Prowadzenie procedury kwalifikacyjnej	-liczba wydanych opinii	PCPR	-	6.000 zł	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
		Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych	- liczba przedszkolnych kandydatów	PCPR	Organizacje pozarządowe Ośrodki Adopcyjne	18.000 zł	III, IV, IX, X 2024 r: jeden miesiąc w każdym

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Instytucje i organizacje współpracujące	Koszt realizacji w zł	Termin realizacji
	rodzinną pieczy zastępczej	lub placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego					kwartale 2024 r. i 2025
		Tworzenie nowych rodzin zastępczych	- liczba nowo utworzonych rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych, pomocowych. -liczba utworzonych rodzinnych domów dziecka.	PCPR	-	400.00,00zł	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026

Ad.2 Zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz pomoc usamodzielniającym się wychowankom do samodzielnego życia

Lp.	Nazwa zadania	Działanie	Wskaźniki monitorujące	Realizator	Instytucje i organizacje współpracujące	Koszt realizacji	Termin realizacji
1)	Zatrudnianie liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i koordynator na 15 rodzin	Zatrudnianie koordynatora	-Liczba zatrudnionych koordynatorów	PCPR	MRPiPS	432.000,00 zł	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
2)	Podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej	Uczestniczenie w szkoleniach podnoszących kwalifikacje	- Liczba odbytych szkoleń, - Liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach	PCPR	RCPS w Łodzi, organizacje pozarządowe	36.000 zł	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
3)	Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi oraz instytucjami oświatowymi	Wymiana informacji pomiędzy instytucjami	-Liczba wydanych opinii do sądu, - Liczba informacji ze szkół, -liczba posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka	PCPR	Sąd Rejonowy, GOPS-y, MOPS-y, placówki oświatowe	-	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
4)	Zwiększenie zatrudnienia specjalistów prawnik, psycholog, pedagog w PCPR	Udzielanie pomocy pedagogicznej, psychologicznej i prawnej osobom tworzącym rodziny zastępcze oraz usamodzielniającym się wychowankom	- Liczba udzielonych porad psychologicznych - Liczba udzielonych porad pedagogicznych, - Liczba udzielonych porad prawnych	PCPR	placówki oświatowe	100.000 zł	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026

„Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026”

5)	Zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji	Organizowanie szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz pomoc w rozwiązywaniu trudności wynikających ze sprawowanej funkcji	- Liczba szkoleń, - Liczba uczestników	PCPR	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	24.000 zł co roku	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
6)	Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym i ich podopiecznym w szczególności w ramach grupy wsparcia i rodzin pomocowych.	Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych. Tworzenie warunków do powstawania rodzin pomocowych.	-Liczba spotkań grupy wsparcia. -Liczba utworzonych rodzin pomocowych.	PCPR	-	15.000 zł	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
7)	Zapewnienie wsparcia usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	Pomoc w opracowaniu indywidualnych programów usamodzielniania	- Liczba opracowanych programów	PCPR	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	-	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
		Wspieranie finansowe i rzeczowe dla pełnoletnich wychowanków	-Ilość udzielonej pomocy na zagospodarowanie, -Ilość udzielonej pomocy na kontynuowanie nauki -Ilość udzielonej pomocy na usamodzielnianie	PCPR	-	773.004zł	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
		Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia w rynek pracy	- Liczba osób zarejestrowanych w PUP	PCPR	Powiatowy Urząd Pracy (PUP)	-	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
		Pomoc w pozyskaniu mieszkań z zasobów gminy	- Liczba pozyskanych mieszkań	PCPR	Urząd miasta oraz urzędy gmin	-	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
8)	Wsparcie finansowe rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej	Przyznawanie świadczeń dla rodzin zastępczych	-Kwota przyznanych świadczeń, -Liczba przyznanych świadczeń	Powiat PCPR	-	3.200,00zł	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026
		Utrzymanie placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu	-Kwota przyznanych środków	Powiat	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	6.000.000,00zł	Cały rok 2024 Cały rok 2025 Cały rok 2026

VI. Realizatorzy programu

Realizatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu - Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przy współpracy z:

- 1) Starostwem Powiatowym w Wieluniu,
- 2) Placówką opiekuńczo-wychowawczą Domem Dziecka im Św. Urszuli Ledóchowskiej w Komornikach,
- 3) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wieluniu,
- 4) Powiatowym Urzędem Pracy w Wieluniu,
- 5) Ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu wieluńskiego,
- 6) Komendą Powiatową Policji,
- 7) Sądem,
- 8) Placówkami oświatowymi,
- 9) Organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny,
- 10) Placówkami medycznymi;
- 11) Rodzinami zastępczymi;
- 12) Łódzkim Urzędem Wojewódzkim;
- 13) Regionalnym Centrum Polityki Społecznej;
- 14) Punktem Interwencji Kryzysowej.

VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych dla Powiatu Wieluńskiego

Tabela 23 Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych dla Powiatu Wieluńskiego na lata 2024-2026

Lp.	Rok	Liczba rodzin
1.	2024	1
2.	2025	1
3.	2026	1

*W tabeli ujęto rodziny zastępcze zawodowe w tym zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne, które mogą zostać „utworzone” w ramach corocznego limitu.

VIII. Źródła finansowania programu

- 1) Budżet powiatu;
- 2) Samorząd gminy;
- 3) Administracja rządowa (Ministerstwo, Wojewoda);
- 4) Samorząd Województwa;
- 5) Organizacje pozarządowe;
- 6) Środki zewnętrzne w tym fundusze unijne;
- 7) Inne podmioty/partnerzy działań/sponsorzy.

IX. Przewidywane efekty realizacji programu

- 1) Zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych opieki w formie pieczy zastępczej.
- 2) Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
- 3) Utworzenie rodzin pomocowych, rodzinnego domu dziecka.

- 4) Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
- 5) Zwiększenie liczby dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.
- 6) Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, rodziny pomocowe.
- 7) Zatrudnianie koordynatorów, pedagoga, psychologa celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu wielunińskiego.
- 8) Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych, rozwój współpracy z gminami.
- 9) Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne.

X. Monitorowanie, ewaluacja programu

Koordynatorem programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu.

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej służy zapewnieniu jego sprawnego zarządzania i wdrażania, będzie trwało przez cały okres jego realizacji. Monitoring będzie polegał na zbieraniu rocznych danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu, w celu ocenienia czy program osiąga założone na dany rok cele. W II kwartale każdego roku będzie dokonywana analiza jakościowa i ilościowa realizacji Programu.

Dyrektor PCPR dokona co roku oceny z realizacji programu Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w Wieluniu, która zostanie przekazana łącznie ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieluniu.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb. Podstawę ewaluacji stanowić będzie ocena wskaźników przypisanych do konkretnych zadań opisujących realizację założonych celów szczegółowych a także analiza sprawozdań w zakresie pieczy zastępczej.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Wieluniu

mgr Beata Korczewska